

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. กองวิจัยสินค้าและตลาด. รายงานผลการศึกษาวิจัยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรไทย, 2523.
- ขวัญเรือน กิติวัฒน์. "พฤติกรรมกรรมการสื่อสาร" เอกสารการสอนชุดวิชา "พลศาสตร์ของการสื่อสาร" . หน่วยที่ 2. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2531.
- "ตลาดเงินและตลาดทุน : ความสัมพันธ์ อุปสรรคและแนวทางแก้ไข" เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างตลาดเงินและตลาดทุน."
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. ตลาดหุ้นในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. 2526: 21, 34
- ทวี วิริยะทूरย์. "ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย." เอกสารการสอนชุดวิชา "การลงทุน" หน่วยที่ 3 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2532.
- นาตศิริ วิมลเจลา. จิตวิทยาการลงทุนในตลาดหุ้น. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ดีแอนด์เอส, 2528.
- ปราการ ทวีสุวรรณ และคณะ. "ทัศนคติของผู้ลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย", 2528
- เอกสารประกอบการสัมมนาหัวข้อ " การสำรวจทัศนคติ เกี่ยวกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย" ในการสัมมนาเรื่อง " ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : นานาประเด็นศึกษา " จัดโดย คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (22-24 พฤศจิกายน 2531): 127-140.
- "พฤติกรรมผู้บริโภค และภาพจน์ของตลาดหลักทรัพย์." คู่แข่ง 9, 97 (ตุลาคม 2531): 127-140.
- วุฒิชัย. จ्ञานงค์. พฤติกรรมการตัดสินใจ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียน, 2523.
- สมพงษ์ อรอินท์ " ทัศนคติ และพฤติกรรมของผู้ลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย" เอกสารประกอบการสัมมนาหัวข้อ "การสำรวจทัศนคติ

เกี่ยวกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย" ในการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง " ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : นานาประเด็นศึกษา" จัดโดยคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, (22-24 พฤศจิกายน 2531):1-29.

เสถียร เชยประทีป. "การสื่อสาร" การสื่อสารและการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

เสถียร เชยประทีป. "การสื่อสารกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในประเทศไทย พัฒนา". กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531 :262.

องอาจ จิระจันทร์. "การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ในวิชาต่างๆ โดยใช้วิธีสอนแบบสาธิตกับวิธีสอนโดยใช้สไลด์มีเสียงประกอบในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ" ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร:2516.

อนงค์ ก้องประวัตติ. "การศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้ความน่าเต็ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษา จากโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางโทรทัศน์". ปรินิพนธ์ครุศาสตร์บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2529.

อนันต์ธนา อังกินันท์ . การผลิตและการใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2524.

ภาษาอังกฤษ

Berlo , David K. The Process of Communication. New York: Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1960.

Katz , Elihu and Lazarsfelds, Paul F. Personal Influence: The Part Played by People in the Flow of Mass Communications. New York : The Free Press, 1955.

Rogers, Everett M. and Shoemaker, Folyd F. Communication of Innovation : A Cross-Cultural Approach. New York : The Free Press , 1971

- Rogers, Everett M. Communication Strategies for Family Planning. New York : The Free Press ,1973
- Rogers, Everett M. and Svenning, Lynne. Modernization Among Peasants: The Impact of Communication. New York : Hoit Rinehart and Winston Inc., 1961.
- Simon, Herbert A. The New Science of Management Decision . New York : Harpper & Row, 1960.
- _____. Mass Media and Interpersonal Communication. in Handbook of Communication,eds Ithiel de Sola Pool. Chicaco : Rand McNally College Publishing Company, 1973

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

องค์ประกอบของตลาดหลักทรัพย์

การซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์จะมีองค์ประกอบสำคัญ 4

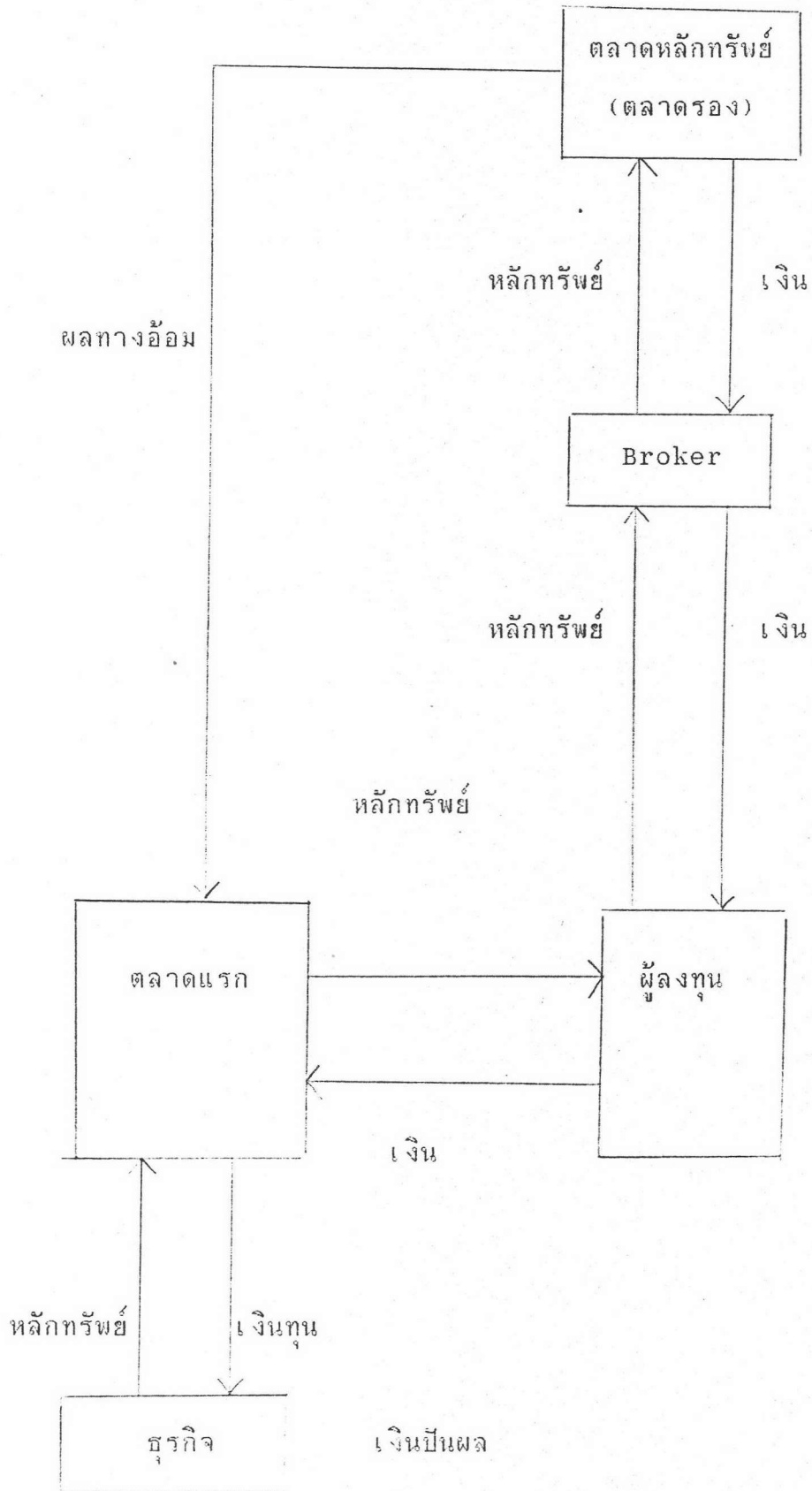
ประการ คือ

1. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. บริษัทสมาชิกหรือ Broker
3. หลักทรัพย์
4. ผู้ลงทุน

ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทั้ง 4 ประการ อาจแสดงได้ดังแผนภาพ
ในหน้าถัดไป

จากแผนภาพ ตลาดหลักทรัพย์จัดแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ตลาด
แรกและตลาดรอง เมื่อธุรกิจออกหลักทรัพย์ใหม่ (ประเภทของหลักทรัพย์ อาจ
แบ่งเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน หลักทรัพย์รับอนุญาต หรือหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ)
เพื่อจัดหาเงินทุนหรือระดมทุนจากประชาชน ธุรกิจนั้นจะนำหลักทรัพย์ใหม่จำหน่าย
ในตลาดแรก (การจำหน่ายหลักทรัพย์ในตลาดแรกจะเป็นบริการประเภทหนึ่งของ
Broker คือ บริการจัดจำหน่ายหลักทรัพย์) เมื่อผู้ลงทุนมาซื้อ จ่ายเงิน และได้
หลักทรัพย์ไว้ในครอบครอง เงินทุนก็จะไหลไปสู่ธุรกิจ ธุรกิจจะนำเงินที่ได้ไปใช้
ให้เกิดประโยชน์ต่อธุรกิจนั้น พร้อมกับจ่ายปันผลให้แก่ผู้ลงทุน

หลังจากผู้ลงทุนได้หลักทรัพย์มาแล้ว ถ้าต้องการเงิน ก็สามารถนำ
หลักทรัพย์นั้นขายต่อในตลาดรองซึ่งก็คือ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย การขาย
จะต้องทำผ่านบริษัทสมาชิกหรือ Broker ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นนายหน้า โดย
Broker จะได้รับค่านายหน้าหรือค่าธรรมเนียม (Commission) เป็นการตอบแทน
เงินที่ผู้ลงทุนได้รับจากการขายหลักทรัพย์จะเท่ากับราคาที่ได้หักค่าธรรมเนียม
เนียม ซึ่งถ้ามากกว่าต้นทุนของหลักทรัพย์ก็จะเกิดกำไรหรือถ้าต่ำกว่าก็จะขาดทุน
จากการขายหลักทรัพย์ สำหรับตลาดรองเมื่อมีฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ขาย ก็จะมีอีกฝ่าย
หนึ่งเป็นผู้ซื้อ เงินที่จ่ายค่าซื้อก็จะเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุน วนเวียนอยู่เช่นนี้ตลอด
เวลา ถ้าหลักทรัพย์นั้นมีความคล่องตัวมากในตลาดรอง ก็จะทำให้ธุรกิจที่เป็นผู้
ออกหลักทรัพย์นั้น ๆ เกิดความคล่องตัวในการจัดหาเงินทุน และสามารถที่จะออก
หลักทรัพย์เพิ่มเติมได้อีกถ้าจำเป็น

ภาคผนวก ข

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ความเป็นมาของการจัดตั้ง

ธุรกิจการค้าหลักทรัพย์ในประเทศไทยเริ่มมีขึ้นเมื่อประมาณ 20 ปีมาแล้ว และบริษัทที่ดำเนินการในด้านนี้มักจะเน้นหนักถึงธุรกิจนายหน้าเพื่อซื้อขายหลักทรัพย์มากกว่าที่จะเข้าไปลงทุนเอง ในช่วงแรก ๆ นั้น ประชาชนให้ความสนใจน้อยมาก เนื่องจากเป็นการซื้อขายระหว่างเจ้าของกิจการต่าง ๆ ภายในวงจำกัด ต่อมาในปี 2502 ได้มีนักลงทุนเอกชนกลุ่มหนึ่งร่วมกันจัดตั้งตลาดหุ้นกรุงเทพฯ (Bangkok Stock Exchange) ขึ้นทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการซื้อขายแลกเปลี่ยนหุ้น แต่กิจกรรมประเภทนี้ยังไม่ได้รับความสนใจจากประชาชนเช่นเคย สาเหตุใหญ่คงจะเป็นเพราะว่าประชาชนทั่วไปยังขาดความรู้ ขาดความมั่นใจในการทำงานของตลาดหุ้นกรุงเทพฯ ซึ่งดำเนินการโดยเอกชนและรัฐบาลในขณะนั้น ก็ยังไม่เห็นความสำคัญและบทบาทของตลาดหุ้นมากนัก จึงไม่ได้ให้การสนับสนุนเท่าที่ควร ดังนั้นการซื้อขายส่วนใหญ่จึงเป็นการซื้อขายกันเอง (Over the Counter) และการพัฒนาเป็นไปอย่างล่าช้า

รัฐบาลได้เริ่มเห็นความสำคัญของธุรกิจซื้อขายหลักทรัพย์ เมื่อปี 2510 จึงกำหนดโครงการสะสมทุนระยะยาวของภาคเอกชนไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 2 ในการดำเนินการตามแผนดังกล่าว ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้ตั้งคณะกรรมการร่วมปรึกษาหารือกับผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศ ศาสตราจารย์ชิตินีย์ เอ็ม ร็อบบิ้นส์ จากมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย สหรัฐอเมริกา

ในที่สุดคณะกรรมการฯ ได้เสนอรายงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงสร้าง และปัญหาของการพัฒนาตลาดทุนในประเทศไทยแก่ธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งในการดำเนินการตามแผนการพัฒนาตลาดทุนดังกล่าว ได้มีการตรากฎหมายโดยออกประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 58 กำหนดให้สถาบันการเงินประเภทธุรกิจเงินทุน และหลักทรัพย์ เข้ามาอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของทางการ และในเดือนพฤษภาคม 2517 รัฐบาลได้ตรา "พระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย" ขึ้น โดยมีสาระสำคัญคือ ให้ยกเลิกกิจการตลาดหุ้นกรุงเทพฯ และดำเนินการจัดตั้งตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยขึ้นแทนโดยมีฐานะ เป็นนิติบุคคล

การดำเนินงานของสถาบันนี้อยู่ภายใต้การกำกับ และดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง โดยได้รับคำปรึกษาจากคณะที่ปรึกษาตลาดหลักทรัพย์ที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะรัฐมนตรีเป็นจำนวนไม่เกิน 7 ท่าน ส่วนการดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์ทั่วไปซึ่งเป็นงานประจำตามปกติให้อยู่ภายใต้การดำเนินงานของคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ คณะกรรมการชุดนี้มาจากรัฐมนตรีแต่งตั้ง 4 ท่าน จากการเลือกตั้งของบริษัทสมาชิกตลาดหลักทรัพย์ 4 ท่าน และผู้จัดการตลาดหลักทรัพย์เป็นกรรมการโดยตำแหน่งอีก 1 ท่าน รวมเป็น 9 ท่าน

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เริ่มเปิดดำเนินการอย่างเป็นทางการในฐานะเป็นแหล่งกลางสำหรับการซื้อขายหลักทรัพย์จดทะเบียน หลักทรัพย์อนุญาตและตราสารอื่นที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนด เมื่อ 30 เมษายน 2518

วัตถุประสงค์

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (Stock Exchange of Thailand หรือ SET) เป็นสถาบันซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2517 เพื่อดำเนินการในรูปของหน่วยงานที่มีได้มุ่งหวังกำไร โดยทำหน้าที่เป็นตลาดหุ้นหรือศูนย์กลางการซื้อขายหลักทรัพย์ รวมทั้งกำหนดระเบียบกฎเกณฑ์ เพื่อให้การซื้อขายหลักทรัพย์เป็นไปด้วยความมีระเบียบ คล่องตัวและยุติธรรม อันจะเป็นการสร้างความมั่นใจแก่นักลงทุน และยังผลให้เกิดการระดมเงินออมจากประชาชนไปลงทุนในกิจการพาณิชย์กรรมและอุตสาหกรรม เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ ซึ่งกล่าวโดยสรุปวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตาม พ.ร.บ.ดังกล่าว ก็คือ

1. เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ และการระดมทุนในประเทศ
2. เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจการพาณิชย์กรรมและ

อุตสาหกรรม

3. เพื่อให้การซื้อขายหลักทรัพย์มีสภาพคล่องตัว ในราคาที่สมเหตุสมผลและเป็นไปอย่างมีระเบียบ

4. เพื่อให้ความคุ้มครองผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น

พระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2517 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมใน พ.ร.บ. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2527 สำระสำคัญ คือ การพยายามแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งฝ่ายผู้ลงทุนซึ่งจะเป็นผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศ

องค์กรในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีฐานะเป็นนิติบุคคลตาม พ.ร.บ. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และเป็นสถาบันเอกชนอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาล ดำเนินการภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์จำนวน 9 ท่าน ซึ่งประกอบด้วยกรรมการที่รัฐมนตรีแต่งตั้ง 4 ท่าน กรรมการที่บริษัทสมาชิกตลาดหลักทรัพย์เลือกตั้ง 4 ท่าน และผู้จัดการตลาดหลักทรัพย์ซึ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่งอีก 1 ท่าน มีองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง 4 องค์กร ดังนี้

1. ฝ่ายกำหนดนโยบาย ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

- กระทรวงการคลัง มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นผู้ควบคุมการบริหาร โดยมีคณะที่ปรึกษาเกี่ยวกับกิจการตลาดหลักทรัพย์ร่วมให้คำปรึกษา

- บริษัทสมาชิกปัจจุบันมี 40 บริษัท เป็นผู้ดูแลในเรื่องการกำหนดระเบียบต่าง ๆ ผ่านทางผู้แทน 4 ท่าน ที่ได้รับเลือกตั้งให้เข้าไปร่วมอยู่ในคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์

- ตลาดหลักทรัพย์ มีคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นผู้กำหนดนโยบายและควบคุมการดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์เป็นไปอย่างมีระเบียบ การกำหนดหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขระเบียบต่าง ๆ ส่วนใหญ่ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังจึงจะใช้บังคับได้

2. ฝ่ายบริหาร เป็นผู้รับนโยบายจากคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยไปดำเนินการโดยมีผู้จัดการเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารกิจการรวมทั้งการบังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้าง ผู้บริหารระดับรองลงไปก็มี รองผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการและผู้อำนวยการ ฝ่ายต่าง ๆ

3. ฝ่ายให้คำปรึกษา แนะนำ ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

- คณะที่ปรึกษา เป็นคณะบุคคลที่จะให้คำแนะนำปรึกษาแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเกี่ยวกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- คณะกรรมการเฉพาะกิจ แต่งตั้งโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เพื่อพิจารณาเรื่องบางเรื่องที่สำคัญเป็นแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
- คณะอนุกรรมการ เป็นคณะที่ให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นผู้แต่งตั้ง

4. ฝ่ายกำกับตลาดหลักทรัพย์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง หรือผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย หากได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีมีอำนาจที่จะแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เข้ามาตรวจสอบกิจการตลาดหลักทรัพย์ว่าได้ปฏิบัติตามนโยบายและระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ โดยถูกต้องหรือไม่

ภาคผนวก ค

บริษัทสมาชิกหรือบริษัทนายหน้า (Broker)

บทบาทและความสำคัญ

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยไม่อนุญาตให้ผู้ลงทุนหรือประชาชนซื้อขายหลักทรัพย์โดยตรงจากห้องค้าหลักทรัพย์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทั้งนี้ เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยและสะดวกแก่การควบคุม ดังนั้นผู้ลงทุนจะต้องทำการซื้อขายผ่านบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์หรือบริษัทหลักทรัพย์ ที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายให้ประกอบธุรกิจนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ บริษัทเหล่านี้จะเป็นสมาชิกของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหรือเรียกว่า บริษัทนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ (Broker) ปัจจุบันบริษัทที่เป็นสมาชิกมีทั้งสิ้น 40 บริษัท บริษัทสมาชิกทั้ง 40 บริษัทจะมีหมายเลขหรือเบอร์ประจำดังนี้

หมายเลข	รายชื่อ
1.	บงล. ตะวันออกฟายแนนซ์ จำกัด
2.	บล. ไทยค้า จก.
3.	บล. แอ็ดคินชั่น จก.
4.	บงล. นวชนกิจ จก.
5.	บงล. สินอุตสาหกรรม จก.
6.	บงล. กัทรชนกิจ จก.
7.	บงล. เงินทุนสากล จก.
8.	บง. เอเซีย จก.
9.	บงล. ไทยเม็กซ์ จก.
10.	บล. ยูเนี่ยน จก.
11.	บงล. พูลพิพัฒน์ จก.
12.	บงล. คาเธียทริสต์ จก.
13.	บล. เอกธำรง จก.
14.	บล. วัฒนสิน จก.
15.	บงล. สินเอเชีย จก.
16.	บงล. ธนชาติ จก.

17. บงล. ธนानันต์ จก.
18. บงล. สหชนกิจไทย จก.
19. บงล. เกียรตินาคิน จก.
20. บงล. จีเอฟ จก.
21. บงล. พาราพัฒนา จก.
22. บงล. เอ็มซีซี จก.
23. บงล. บุคคลลัย จก.
24. บงล. ไอทีเอฟ จก.
25. บงล. ธนไทย จก.
26. บงล. มหาสมุทร จก.
27. บงล. กรุงเทพชนาทร จก.
28. บงล. ร่วมเสริมกิจ จก.
29. บงล. กรุงศรีอยุธยา จก.
30. บงล. มิตรไทยยูโรพาร์ทเนอร์ จก.
31. บงล. ศรีมิตร จก.
32. บงล. ธนสยาม จก.
33. บงล. นครหลวงเครดิต จก.
34. บล. เอกเอเซีย จก.
35. บงล. นครหลวง จก.
36. บงล. วอลล์สตรีท จก.
37. บงล. ธนพล จก.
38. บล. ยูไนเต็ด จก.
39. บงล. ไทยฟูจิ จก.
40. บงล. มหาชนกิจ จก.

ในอดีตตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจะอนุญาตให้บริษัทสมาชิกเหล่านี้ส่งพนักงานซึ่งมีความชำนาญในระบบการซื้อขายหลักทรัพย์ โดยได้รับการอบรมการซื้อขายหลักทรัพย์จากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยบริษัทละ 25 คน เป็นตัวแทนของบริษัทสมาชิกเข้าไปทำการซื้อขายหลักทรัพย์ ในห้องค้าหลักทรัพย์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งตั้งอยู่ที่อาคารสินธร ถนนวิบูลย์ กรุงเทพมหานคร พนักงานเหล่านี้ (เรียกว่า Trader) จะทำหน้าที่ซื้อขายหลักทรัพย์ตามคำสั่งของลูกค้าของบริษัท การซื้อขายหลักทรัพย์ในห้องค้าหลักทรัพย์ของตลาดหลักทรัพย์จะเริ่มตั้งแต่วันที่ 9.00-12.00 น. ของทุกวัน เว้นวันหยุดของธนาคารพาณิชย์ และมีแนวโน้มว่าจะมีการขยายเวลาซื้อขายเพิ่มขึ้นอีกในช่วงบ่าย

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การซื้อขายหลักทรัพย์มีความสะดวกเร็วมากขึ้นและเพื่อให้มีความผิดพลาดระหว่างการซื้อขายน้อยลง ตลาดหลักทรัพย์จึงได้นำระบบการซื้อขายโดยใช้คอมพิวเตอร์มาแทนระบบเดิม โดยได้เริ่มทำการซื้อขายหลักทรัพย์ด้วยระบบคอมพิวเตอร์อย่างสมบูรณ์แบบทั้งระบบในวันที่ 31 พฤษภาคม 2534

ในการทำธุรกิจนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ บริษัทสมาชิกจะคิดค่าธรรมเนียมจากนักลงทุนหรือลูกค้าของบริษัทในอัตราร้อยละ 0.5 ของมูลค่าการซื้อขาย นอกจากบริษัทสมาชิกแล้ว นักลงทุนยังสามารถซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านบริษัทที่ไม่ได้เป็นสมาชิกตลาดหลักทรัพย์ฯ ซึ่งเรียกว่า Sub-Broker บริษัทประเภทนี้จะทำการซื้อขายผ่านบริษัทสมาชิกอีกทอดหนึ่งโดยบริษัทสมาชิกจะคิดค่าธรรมเนียมจาก Sub-Broker ในอัตราร้อยละ 0.3 (โดยทั่วไป) ซึ่งจะทำให้ Sub-Broker ได้รับค่าธรรมเนียมในอัตราร้อยละ 0.2 ของมูลค่าการซื้อขาย

การดำเนินงานของบริษัทสมาชิก

1. ประเภทให้บริการ เป็นลักษณะบริการให้ความสะดวกและส่งเสริมการลงทุนโดยได้รับค่านายหน้า ค่าธรรมเนียม หรือบำเหน็จเป็นการตอบแทน

บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์และบริษัทหลักทรัพย์สามารถให้บริการแก่สาธารณชนในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

1.1 บริการนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

ก. ทำหน้าที่เป็นตัวแทนผู้ลงทุนในการซื้อขายหลักทรัพย์จดทะเบียนและหลักทรัพย์รับอนุญาตผ่านทางตลาดหลักทรัพย์ ตัวแทนแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ตัวแทนที่เป็นบริษัทสมาชิกตลาดหลักทรัพย์ฯ ซึ่งสามารถเข้าไปประมวลซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้ เรียกว่า บริษัทสมาชิก (Broker) และตัวแทนที่มีได้เป็นสมาชิกตลาดหลักทรัพย์ฯ เรียกว่า บริษัทตัวแทน (Sub-Broker) ซึ่งทำหน้าที่ตัวกลางระหว่างลูกค้าและบริษัทสมาชิกตลาดหลักทรัพย์

ข. ทำหน้าที่ชี้แนะหรือจัดการให้บุคคลสองฝ่ายเข้าทำสัญญาซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนหลักทรัพย์ซึ่งไม่ได้จดทะเบียนหรือได้รับอนุญาตซึ่งหลักทรัพย์ประเภทนี้ต้องซื้อขายนอกตลาดหลักทรัพย์ฯ เท่านั้น

1.2 บริการที่ปรึกษาการลงทุน หมายถึง การให้คำแนะนำแก่ประชาชนโดยตรงและโดยอ้อมเกี่ยวกับคุณค่าของหลักทรัพย์ หรือความเหมาะสมในการลงทุนหรือซื้อขายหลักทรัพย์ ซึ่งบริษัทฯ ต้องมีเจ้าหน้าที่รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับหลักทรัพย์มาให้คำแนะนำแก่ลูกค้าได้ ซึ่งโดยปกติบริการประเภทนี้บริษัทจะไม่คิดค่าตอบแทน

1.3 บริการจัดจำหน่ายหลักทรัพย์ เป็นการบริการจัดจำหน่ายหลักทรัพย์ของธุรกิจอื่นได้แก่ หุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หุ้นกู้ พันธบัตร โดยบริษัทฯ จะทำหน้าที่ดังนี้

- ผู้เตรียมงาน คือ เตรียมจัดหาเงินทุนและจัดเตรียมเอกสารต่าง ๆ

- ผู้รับประกันการขาย คือ รับประกันการขายหลักทรัพย์ให้หมดในเวลาที่กำหนดได้ ซึ่งต้องมีค่าธรรมเนียมในการรับประกันที่พอสมควร หากไม่สามารถขายหมดได้บริษัทต้องรับซื้อไว้ทั้งหมด

- ผู้หาช่องทางจัดจำหน่าย โดยจัดทำหนังสือชี้ชวน วางแผนโฆษณา เพื่อให้ประสบผลสำเร็จในการจำหน่ายหลักทรัพย์นั้น ๆ

การบริการจัดจำหน่ายหลักทรัพย์นี้ บริษัทหลักทรัพย์หนึ่ง ๆ อาจจะมีการจำหน่ายโดยผู้เดียวหรือร่วมบริษัทหลักทรัพย์อื่น หรือสถาบันการเงินอื่นที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายก็ได้

2. ประเภทการลงทุน คือ การดำเนินการลงทุนซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนหลักทรัพย์ในนามของบริษัทฯ เอง โดยมุ่งหวังผลตอบแทนจากการลงทุนนั้น ในรูป ดอกเบี้ย เงินปันผล และกำไร

3. ประเภทจัดการกองทุน คือ กิจการจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ โดยบริษัทฯ ซึ่งได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการนี้จากกระทรวงการคลัง เท่านั้นที่จะดำเนินการประเภทนี้ได้

หลักเกณฑ์ในการเลือกบริษัทนายหน้า (Broker)

เมื่อนักลงทุนตัดสินใจจะลงทุนในธุรกิจซื้อขายหลักทรัพย์ การเลือกบริษัทสมาชิก (Broker) หรือบริษัท Sub-Broker เพื่อใช้เป็นตัวกลางในการซื้อขายหลักทรัพย์ของผู้ลงทุนย่อมเป็นสิ่งที่สำคัญ ปัจจัยหลักในการเลือกบริษัทสมาชิก หรือบริษัท Sub-Broker โดยทั่วไปมีดังต่อไปนี้

1. ศักยภาพในการปฏิบัติการซื้อขายหลักทรัพย์ ความรวดเร็วและถูกต้องในการยืนยันคำสั่ง (Confirmation) ซื้อขายหลักทรัพย์
2. มีความมั่นคงทางการเงินและทางสังคม
3. มีเงื่อนไขในการรับลูกค้าที่สมเหตุสมผลเหมาะสมกับนักลงทุนรายนั้นๆ
4. มีห้องค้าหลักทรัพย์และสวัสดิการอื่น ๆ เช่น ที่จอดรถ และโทรศัพท์ที่ติดต่อกันง่าย เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ลูกค้า
5. สามารถจัดหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์ต่าง ๆ แก่ นักลงทุนได้
6. มีความสามารถในการให้บริการด้านคำปรึกษาเกี่ยวกับหลักทรัพย์ที่ซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์
7. มีการให้บริการด้านการเงินการลงทุนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อความสะดวกของผู้ลงทุนในการติดต่อและใช้บริการ

ภาคผนวก ง

ความรู้เกี่ยวกับหลักทรัพย์

หลักทรัพย์ที่ซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ฯ มีทั้งหลักทรัพย์รัฐบาลและหลักทรัพย์เอกชน หลักทรัพย์รัฐบาลได้แก่ พันธบัตรรัฐบาล หุ้นกู้ หรือพันธบัตรที่ออกโดยองค์การรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ หรือนิติบุคคลที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น (หลักทรัพย์รัฐบาลยังไม่เป็นที่นิยมซื้อขายกันในตลาดมากนัก และส่วนใหญ่จะซื้อเก็บไว้เพื่อลงทุนในระยะยาว) หลักทรัพย์เอกชนคือ หลักทรัพย์ที่ออกโดยบริษัทจดทะเบียน และบริษัทรับอนุญาต (บริษัทในที่นี้รวมถึงบริษัทจำกัด บริษัทมหาชน รัฐวิสาหกิจ หรือนิติบุคคล ที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น) ชื่อแตกต่างกันโดยทั่วไปของบริษัททั้ง 2 ประเภท ก็คือ บริษัทรับอนุญาตเป็นบริษัทขนาดเล็กกว่าบริษัทจดทะเบียน คุณสมบัติอื่น ๆ ของบริษัททั้ง 2 ประเภทจะเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด หลักทรัพย์เอกชนจะแบ่งเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน และหลักทรัพย์รับอนุญาตในแต่ละประเภทยังแบ่งออกเป็นหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ ใบสำคัญแสดงสิทธิในการซื้อหุ้นสามัญหรือหุ้นบุริมสิทธิ และหุ้นกู้ รวมทั้งหน่วยลงทุนของกองทุนรวม

หลักทรัพย์ที่มีการซื้อขายในปัจจุบันเกือบทั้งหมดจะเป็นหลักทรัพย์เอกชน เนื่องจากเป็นที่นิยมสำหรับนักลงทุน หลักทรัพย์เอกชนมีทั้งหมด 340 หลักทรัพย์ (ณ 27 มีนาคม 2535) ประกอบด้วยหลักทรัพย์จดทะเบียน 218 หลักทรัพย์หลักทรัพย์รับอนุญาต 122 หลักทรัพย์ หรือแบ่งเป็น หุ้นสามัญ 292 หุ้นหุ้นบุริมสิทธิ 8 หุ้น หุ้นกู้ 24 หุ้น หน่วยลงทุน 6 หน่วย เอกสารแสดงสิทธิ 2 หน่วย และหุ้นกู้แปลงสภาพ 8 หุ้น หลักทรัพย์ทั้ง 340 หลักทรัพย์จะมีการจำแนกออกเป็นหมวด ๆ ดังนี้

หมวด	จำนวนหลักทรัพย์ (บริษัท)
1. ธุรกิจการเกษตร	32
2. ธนาคารพาณิชย์	16
3. วัสดุก่อสร้างและตกแต่ง	22
4. เคมีภัณฑ์และพลาสติก	9
5. พาณิชย์	12
6. สื่อสาร	4
7. เครื่องใช้ไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์	8

8. ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์	3
9. พลังงาน	3
10. บันเทิงและสันทนาการ	2
11. เงินทุนและหลักทรัพย์	29
12. อาหารและเครื่องดื่ม	10
13. การแพทย์	8
14. โรงแรมและบริการท่องเที่ยว	12
15. ของใช้ในครัวเรือน	6
16. ประกันภัยและประกันชีวิต	18
17. อัญมณีและเครื่องประดับ	5
18. เครื่องมือและเครื่องจักร	1
19. เหมืองแร่	3
20. บรรจุภัณฑ์	14
21. เวชภัณฑ์และเครื่องสำอาง	2
22. การพิมพ์และสิ่งพิมพ์	8
23. บริการเฉพาะกิจ	2
24. พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	16
25. เยื่อกระดาษและกระดาษ	3
26. สิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม และรองเท้า	29
27. ขนส่ง	3
28. ยานพาหนะ และอุปกรณ์	6
29. คลังสินค้าและไซโล	4
30. อื่น ๆ	2
31. หน่วยลงทุน	6
32. หุ่นปริมสิทธี	8
33. หุ่นกู่	24
34. หุ่นกู่แปลงสภาพ	8
35. ใบสำคัญแสดงสิทธิ	2

ดัชนีราคาหุ้น

ปัจจุบันดัชนีราคาหุ้นของไทยมีการคำนวณแตกต่างกัน 4 ลักษณะ ได้แก่ ดัชนีราคาหุ้นทิสโก้ ซึ่งจัดทำโดย บงล.ทิสโก้ ดัชนีราคาหุ้นบุคคลิย์ ซึ่งจัดทำโดย บงล. บุคคลิย์ ดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์ (SET) ซึ่งจัดทำโดย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และดัชนี CMRI ซึ่งจัดทำโดย Capital Market Research Institute ดัชนีทั้ง 4 แบบนี้มีค่าไม่เท่ากัน เนื่องจากความแตกต่างของวิธีการและข้อมูลที่นำมาใช้ในการคำนวณ ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์ (SET) ซึ่งนักลงทุนโดยทั่วไปใช้พิจารณาติดตามความเคลื่อนไหวของตลาดหลักทรัพย์

ดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์

$$= \frac{\text{มูลค่าตลาดรวม ณ วันปัจจุบัน (Current Market Value)}}{\text{มูลค่าตลาดรวม ณ วันฐาน (Base Market Value)}} : 100$$

$$\text{มูลค่าตลาดรวม} = \text{ผลบวกของผลคูณระหว่างราคาซื้อขายกับจำนวนหุ้นสามัญ}$$

จดทะเบียนทั้งหมด

$$\text{ราคาซื้อขาย} = \text{ราคาปิด ณ วันนั้น ในกรณีที่หุ้นสามัญใดไม่มีการซื้อขายก็ให้ใช้ราคาปิดครั้งก่อน}$$

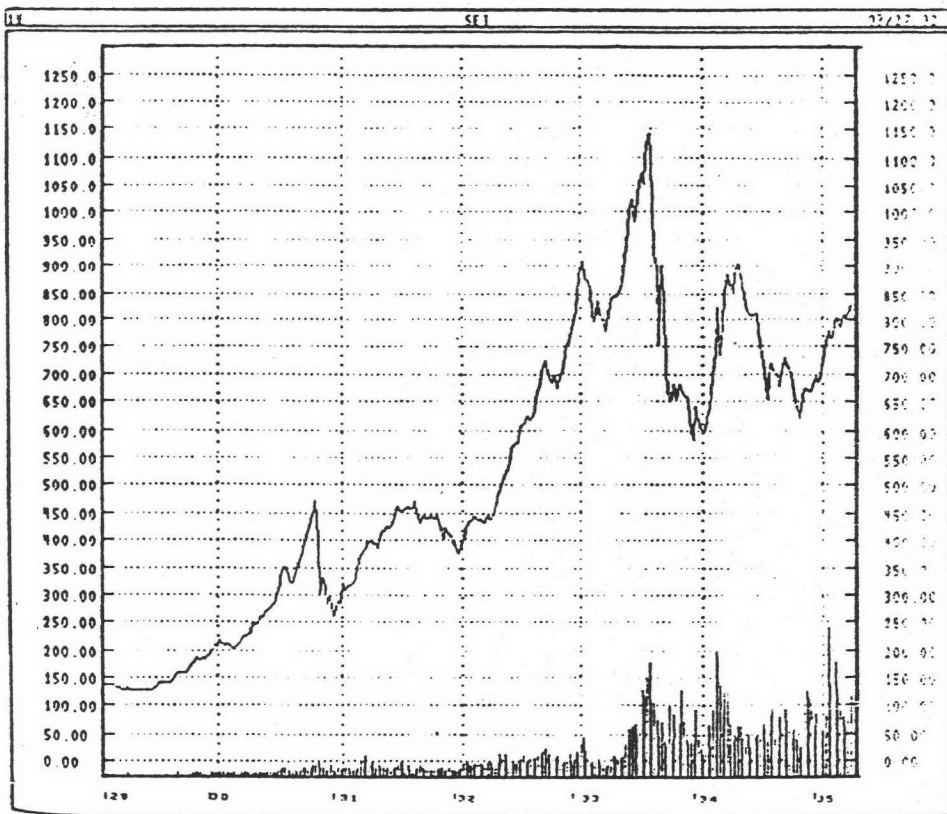
ดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์ (SET) เป็นเครื่องมือทางสถิติที่แสดงการเคลื่อนไหวของราคาหุ้นโดยรวม นักลงทุนจะใช้ดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์เพื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของราคาหุ้นโดยทั่วไป ถ้าดัชนีมีค่าสูงขึ้น แสดงว่าราคาหุ้นส่วนใหญ่ในตลาดหลักทรัพย์สูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับราคาหุ้นในวันฐาน และวันที่ผ่านมาในทางตรงกันข้ามถ้าดัชนีเ็ดลดลงแสดงว่าราคาหุ้นส่วนใหญ่ในตลาดหลักทรัพย์ลดลง

การใช้ประโยชน์จากดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์

1. ค่าของดัชนีนี้ ที่คำนวณได้จะบอกให้รู้ถึงราคาโดยเฉลี่ยของหุ้นในตลาด ณ วันนั้นว่าสูงกว่า หรือต่ำกว่า ราคาโดยเฉลี่ย ณ วันเปิดตลาดหลักทรัพย์ ตัวเลขที่เกินกว่า 100 บอกถึงขนาดการเคลื่อนไหวของราคาตั้งตัวอย่าง ดัชนีราคาหุ้น = 136.67 หมายความว่าราคาเฉลี่ยโดยทั่วไป ณ วันนั้นสูงขึ้น และสูงกว่าราคา ณ วันเปิดตลาด 36.67 เป็นต้น

ถ้านำดัชนีราคาหลาย ๆ วันต่อเนื่องกันมาเปรียบเทียบกัน จะทำให้เห็นภาพการขึ้นลงของราคาโดยทั่วไปได้ชัดเจน

2. หากนำการเคลื่อนไหวราคา ของหลักทรัพย์เฉพาะรายมาเปรียบเทียบกับดัชนีราคาหุ้น จะช่วยให้เห็นแนวโน้มของหลักทรัพย์นั้น ๆ ว่าดีกว่าหรือเลวกว่าตลาดและดีกว่าหรือเลวกว่ามากน้อยเพียงใด และช่วงจังหวะใดที่เป็นเช่นนั้น ซึ่งจะนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจลงทุนหลักทรัพย์นั้น ๆ

รูปที่ 1 แผนภูมิแสดงการเคลื่อนไหวของดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์ และ ปริมาณการซื้อขายรายสัปดาห์

3. การศึกษาดัชนีราคาหุ้น ช่วงระยะเวลายาว ดังแสดงในรูปที่ 1 จะเห็นถึงแนวโน้มของตลาดในระยะยาว อันจะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการพยากรณ์ภาวะตลาดหุ้นได้ กล่าวคือ ในปี 2529-30 ดัชนีมีแนวโน้มสูงขึ้นมาโดยตลอด อาจมีการปรับตัวลงบ้างก็เพียงเล็กน้อย จนกระทั่งเดือนตุลาคม 2530 ได้ประสบกับวิกฤตการณ์จันทร์ทมิฬ (Black Monday) ตลาดปรับตัวลงมาจาก 460 เหลือเพียง 250 จุด และใช้เวลาานประมาณปีกว่าจึงจะฟื้นตัว หลังจากปี 2530 จึงเริ่มมีแนวโน้มขึ้นอีกครั้ง และขึ้นมาเรื่อย ๆ อย่างต่อเนื่องจนถึงเดือนสิงหาคม 2533 ได้ประสบกับวิกฤตการณ์อ่าวเปอร์เซีย เป็นผลให้ราคาหุ้นตกลงอย่างรุนแรงจาก 1,143 เป็น 544 จุด และเพิ่งจะเริ่มฟื้นตัวเมื่อต้นเดือนมกราคม 2534 จากนั้นได้เริ่มปรับตัวลงอีกครั้งหนึ่งเมื่อปลายเดือนเมษายนนั้น และในเดือนสิงหาคม 2534 หุ่นได้ตกลงอย่างรุนแรงอีก เมื่อประธานาธิบดีก่อรับาซอฟแห่งสหภาพโซเวียตถูกยึดอำนาจ

เงินปันผล (Dividend)

เงินปันผล คือ ส่วนแบ่งของกำไรที่บริษัทจ่ายให้แก่ผู้ถือหุ้นของบริษัท เป็นการตอบแทนเงินที่ได้นำมาลงทุนตามส่วนของจำนวนหุ้นที่แต่ละคนถืออยู่ การจ่ายเงินปันผลนี้อาจจ่ายได้หลายลักษณะ คือ เงินสดปันผล สิทธิพย์ปันผล เอกสารแสดงหนี้สินของบริษัท หรือเป็นหุ้นปันผลก็ได้ แต่โดยปกติมักจะจ่ายเป็นเงินสด (Cash Dividend) จำนวนเงินปันผลที่จ่ายให้แก่ผู้ถือหุ้นสามัญ และกำหนดเวลาที่จ่าย มักขึ้นอยู่กับนโยบายการจ่ายเงินปันผลของบริษัท ผลการดำเนินงาน ฐานะการเงินของบริษัท และกระแสเงินสดของบริษัท รวมถึงความต้องการใช้เงินทุนในการขยายขอบข่ายการดำเนินงาน ภาวะผูกพันในการชำระหนี้ตลอดจนการจัดซื้อทรัพย์สินทั้งในปัจจุบันและอนาคตของบริษัท ดังนั้น จึงปรากฏในบางบริษัทที่กำหนดเป็นนโยบายงดจ่ายเงินปันผลในช่วง

การที่บริษัทจดทะเบียนและบริษัทรับอนุญาตกำหนดนโยบายเงินปันผลที่เด่นชัดและเผยแพร่ให้ผู้ลงทุนทั่วไปได้ทราบจะเป็นการเสริมสร้างบรรยากาศแห่งการลงทุนในหลักทรัพย์ กล่าวคือ ผู้สนใจลงทุนได้มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจเลือกลงทุนในหลักทรัพย์ต่าง ๆ โดยสามารถคาดคะเนผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตได้อย่างมีหลักเกณฑ์ ในแง่ของการบริหาร ผู้บริหารสามารถกำหนด

แผนการเกี่ยวกับการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเป้าหมายหลัก
ของบริษัท อย่างไรก็ตามการกำหนดนโยบายเงินปันผลที่ไม่เหมาะสมหรือการ
ประเมินสถานการณ์ทางการเงินของบริษัทที่ผิดพลาดอาจก่อให้เกิดผลเสียหายแก่ผู้
ลงทุนได้ ดังนั้นการตัดสินใจลงทุนโดยอาศัยนโยบายเงินปันผลเพียงอย่างเดียวจึง
ไม่เป็นการเพียงพอ ผู้ลงทุนจึงต้องนำปัจจัยเกี่ยวข้องอื่นๆ มาพิจารณาร่วมกันด้วย
โดยทั่วไป การจ่ายเงินปันผลของบริษัท ขึ้นอยู่กับผลกำไรของบริษัท
สำหรับรูปแบบของนโยบายเงินปันผล ของบริษัทโดยทั่ว ๆ ไป แบ่งได้เป็น 3 รูป
แบบ คือ

1. กำหนดเป็นจำนวนเงินปันผลจ่ายต่อหุ้นคงที่ เช่น จ่ายเงินปันผล
หุ้นละ 20 บาท ทุกปี
2. กำหนดเป็นอัตราการจ่ายเงินปันผลคงที่ กล่าวคือ จ่ายเงินปันผล
เป็นอัตราร้อยละของกำไรสุทธิหลังหักภาษี หรือจ่ายเงินปันผลเป็นอัตราร้อยละ
ของทุนที่ได้ชำระแล้ว
3. กำหนดเป็นอัตราเงินปันผลขั้นต่ำที่จะจ่าย กล่าวคือ ในกรณีที่
บริษัทมีกำไรสุทธิในระดับที่สม่ำเสมอ อาจกำหนดอัตราเงินปันผลขั้นต่ำที่จ่ายในแต่ละ
ปี ตามรูปแบบที่ 1 หรือรูปแบบที่ 2

นอกจากจำนวนเงินปันผลที่จ่ายแล้ว การกำหนดถึงจำนวนครั้งที่จ่าย
และกำหนดเวลาที่จ่ายเงินปันผลก็เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายจ่ายเงินปันผลด้วย
เช่น กำหนดว่าจะจ่ายเงินปันผลปีละครั้ง หรือสองครั้ง หรือทุกไตรมาส รวมถึง
การกำหนดว่าจะจ่ายเงินปันผลในเดือนใดของปี

อนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจ่ายเงินปันผลนี้ กฎหมายได้ห้ามมิให้
บริษัทจ่ายเงินปันผลจากเงินอย่างอื่นนอกเหนือจากเงินกำไรของบริษัท และทุก
ครั้งที่บริษัทจะจ่ายเงินปันผล บริษัทจะต้องจัดสรรเงินเป็นทุนสำรองไว้จนกว่าทุน
สำรองตามกฎหมายจะครบตามอัตราส่วนที่กฎหมายกำหนด

ระยะเวลาการจ่ายเงินปันผล

ระยะเวลาในการจ่ายเงินปันผลมี 3 ระยะคือ

1. วันประกาศจ่ายเงินปันผล คือวันที่คณะกรรมการของบริษัท ประกาศจ่ายเงินปันผล ข้อความที่ประกาศจะบอกถึงจำนวนเงินปันผลต่อหุ้น วันลง ทะเบียน และวันที่จะจ่ายเงินปันผล ให้แก่ผู้ถือหุ้นที่มีสิทธิ
2. วันลงทะเบียน คือวันที่บริษัทปิดทำการโอนหุ้นเพื่อทำบัญชีรายชื่อผู้ ถือหุ้นที่มีสิทธิได้รับเงินปันผล
3. วันที่จ่ายเงินปันผล คือวันที่บริษัทจะส่งเช็คไปยังผู้ถือหุ้นที่ปรากฏ ชื่อในวันลงทะเบียน

อย่างไรก็ตาม ผู้ถือหุ้นหรือผู้ลงทุนที่ซื้อหุ้นผ่านบริษัทนายหน้าและฝากใบ หุ้นไว้กับบริษัทนายหน้า (ถึงแม้ชื่อที่ปรากฏในใบหุ้นจะไม่ใช่ชื่อของผู้ลงทุนก็ตาม) ทางบริษัทนายหน้าจะเป็นผู้ดำเนินการรับเงินปันผล ให้กับผู้ลงทุนที่เป็นลูกค้าของ บริษัทนายหน้านั้น ๆ

สิทธิในการซื้อหุ้นใหม่ของผู้ถือหุ้นปัจจุบัน

ผู้ถือหุ้น นอกจากจะมีสิทธิในการออกเสียงและรับเงินปันผลจากบริษัท แล้ว ผู้ถือหุ้นยังมีสิทธิที่จะถือหุ้นของบริษัทที่ออกใหม่ (หรือเรียกว่า สิทธิในการได้ ลูกหุ้น) อีกด้วย ทั้งนี้เพื่อว่าผู้ถือหุ้นปัจจุบันจะได้สามารถรักษาอัตราส่วนการถือหุ้น ของตนที่มีอยู่ ในบริษัทนั้นให้คงไว้ ผู้ถือหุ้นปัจจุบันจะมีสิทธิซื้อหุ้นใหม่ได้จำนวนเท่า ใด ย่อมขึ้นอยู่กับลบริษัทที่เป็นเจ้าของหุ้นเป็นผู้กำหนด เช่น นาย ก. ถือหุ้น บริษัท ข. จำกัด จำนวน 200 หุ้น ในราคาหุ้นละ 400 บาท บริษัท ข. ประกาศเพิ่มทุนโดยให้สิทธิ (Right) หุ้นปัจจุบัน ต่อหุ้นใหม่ (ลูกหุ้น) ในอัตรา ส่วน 2:1 ในราคาหุ้นใหม่หุ้นละ 100 บาท หมายความว่า นาย ก. จะได้รับสิทธิ ซื้อลูกหุ้นจำนวน 100 หุ้น ในราคาหุ้นละ 100 บาท ซึ่งต้นทุนของหุ้น นาย ก. สามารถคำนวณได้ ดังนี้คือ

$$\begin{aligned}
 \text{ต้นทุน} &= \frac{(\text{จำนวนหุ้นปัจจุบัน} \times \text{ราคาหุ้นปัจจุบัน}) + (\text{จำนวนลูกหุ้น} \times \text{ราคาลูกหุ้น})}{\text{จำนวนหุ้นปัจจุบัน} + \text{จำนวนลูกหุ้น}} \\
 &= \frac{(200 \times 400) + (100 \times 100)}{200 + 100} \\
 &= 300 \text{ บาท}
 \end{aligned}$$

ระยะเวลาการให้สิทธิ

ระยะเวลาที่เกี่ยวข้องกับการให้สิทธิมี 3 ระยะ คือ

1. วันประกาศให้สิทธิ คณะกรรมการของบริษัทจะแจ้งถึงรายละเอียดเกี่ยวกับการให้สิทธิ ซึ่งประกอบด้วย จำนวนสิทธิเพื่อซื้อหุ้นที่ออกใหม่หนึ่งหุ้น ราคาต่อหุ้นที่กำหนดให้ผู้ถือต้องจ่ายหากใช้สิทธิ วันลงทะเบียนและวันสิ้นสุดอายุการให้สิทธิ

2. วันลงทะเบียน และวันสิ้นสุดอายุการให้สิทธิ วันลงทะเบียน คือวันที่บริษัทผู้ให้สิทธิจะทำการรวบรวมชื่อผู้ที่มีสิทธิซื้อหุ้นที่ออกใหม่ตามราคาที่กำหนด บริษัทจะส่งใบแสดงสิทธิให้กับผู้ที่ปรากฏชื่อในทะเบียนตามจำนวนหุ้นที่ปรากฏในทะเบียนหลังจากวันลงทะเบียนแล้ว การซื้อขายสิทธิจะแยกต่างหากจากการซื้อขายหุ้น จนกว่าจะถึงกำหนดสิ้นสุดการให้สิทธิ หากบริษัทผู้ประกาศให้สิทธิเป็นบริษัทจดทะเบียนไว้กับตลาดหลักทรัพย์ ภายหลังจากวันลงทะเบียนแล้วสิทธิดังกล่าว จะนำมาซื้อขายกันในตลาดหลักทรัพย์ แยกต่างหากจากหุ้นของบริษัทนั้น ๆ ดังนั้นราคาหุ้นที่ซื้อขายกันหลังจากวันลงทะเบียนจะไม่รวมมูลค่าของสิทธิไว้ด้วย

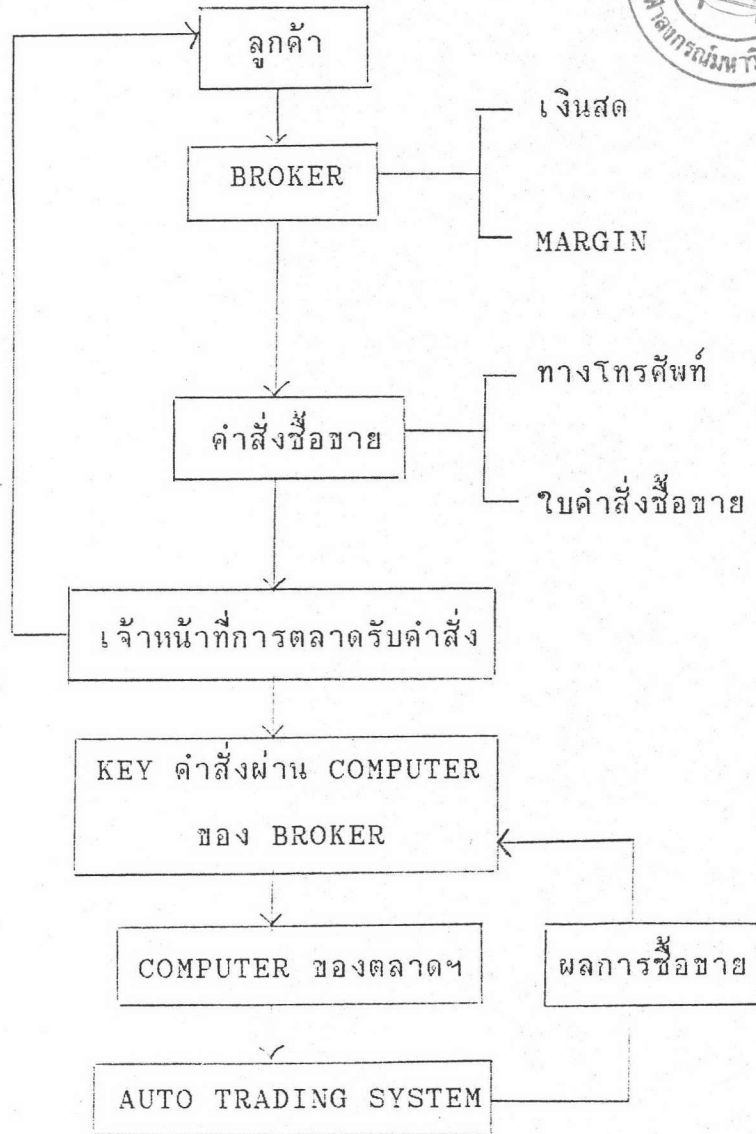
ผู้ลงทุน

ผู้ลงทุน คือประชาชนผู้มีเงินออมที่สนใจจะนำเงินมาลงทุนซื้อขายหลักทรัพย์ ผู้ลงทุนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของตลาดหลักทรัพย์ ผู้ลงทุนจะเลือกมาลงทุนในตลาดหลักทรัพย์เนื่องจาก หวังผลตอบแทนการลงทุนระยะยาวในรูปของเงินปันผล และหวังผลตอบแทนในรูปของกำไรจากการเปลี่ยนแปลงของราคาหลักทรัพย์ในตลาดผู้ลงทุนจะต้องติดตามความเคลื่อนไหวของหลักทรัพย์อย่างใกล้ชิด และต้องสามารถคาดการณ์แนวโน้มของราคาหุ้นในอนาคตได้ ผู้ลงทุนอาจแบ่งออกได้เป็นบุคคลธรรมดา นิติบุคคล ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

ภาคผนวก จ

ระเบียบ กฎเกณฑ์ ขั้นตอนปฏิบัติในการลงทุนในหลักทรัพย์

ขั้นตอนปฏิบัติในการลงทุนในหลักทรัพย์

การเปิดบัญชีเพื่อซื้อขายหลักทรัพย์

โดยการติดต่อกับฝ่ายค้าหลักทรัพย์ของ Broker หรือ Sub-Broker บริษัทเหล่านี้จะกำหนดเงื่อนไขในการรับลูกค้าและกำหนดเอกสารที่ต้องใช้ ประกอบแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับว่าเป็นลูกค้าประเภทบุคคลธรรมดา นี้บุคคล Sub-Broker หรือลูกค้าต่างประเทศ จากนั้นก็จะกำหนดวงเงินในการซื้อขาย หลักทรัพย์ของลูกค้าแต่ละประเภท

อนึ่งเงื่อนไขในการเปิดบัญชีจะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ประเภทเงินสด (Cash) หมายถึง กรณีที่ลูกค้าต้องชำระเงินสดทันทีที่มีการยืนยันการซื้อขายหลักทรัพย์ได้ตามคำสั่ง

2. ประเภทเงินกู้ (Margin) หมายถึง การซื้อหลักทรัพย์ที่ผู้ลงทุน (ลูกค้า) จ่ายเงินค่าซื้อหุ้นส่วนหนึ่ง ค่าหุ้นส่วนที่เหลือ Broker หรือ Sub-Broker จะเป็นผู้ทรงจำขาย โดยมีหลักทรัพย์ที่ซื้อเป็นประกันการกู้ โดยมีข้อตกลงล่วงหน้าว่าผู้ลงทุน (ลูกค้า) จะต้องจ่ายดอกเบี้ยสำหรับเงินที่ตัวแทนได้ทรงจำขายไปก่อนให้แก่ ตัวแทนโดยให้ตัวแทนมีสิทธิยึดหน่วยหุ้นหรือหลักทรัพย์นั้นไว้เป็นประกันเพื่อรอให้ผู้ลงทุน (ลูกค้า) ชำระเงินที่ได้ทรงจำขายไปพร้อมดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม แต่หุ้นที่วางไว้จะเป็นกรรมสิทธิ์ของลูกค้า และลูกค้ามีสิทธิในหุ้นนั้นทุกประการ

เพื่อป้องกันมิให้ Broker หรือ Sub-Broker ต้องการรับความเสี่ยงมาก เนื่องจากมูลค่าหลักทรัพย์ที่ใช้เป็นประกันจะมีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงราคาไปตามวะของตลาด จึงมีการกำหนดให้ผู้ลงทุน (ลูกค้า) ต้องดำรงอัตราส่วนขั้นต่ำเป็นอัตราที่แน่นอน อัตราส่วนนี้เรียกว่า "อัตรามาร์จิ้น" ซึ่งตลาดหลักทรัพย์จะเป็นผู้กำหนดในแต่ละช่วงเวลา

เมื่อลูกค้าเปิดบัญชีกับบริษัทนายหน้าแล้ว ก็ควรจะรับทราบถึงบริการเกี่ยวกับหลักทรัพย์อื่น ๆ ที่บริษัทมี อาทิ เช่น

การจดทะเบียนโอนหุ้นให้แก่ลูกค้า

การรับจองหุ้นใหม่ที่เพิ่มทุนหรือรับเงินปันผลแทนลูกค้า

การรับฝากใบหุ้นของลูกค้า

การดูแลรักษาผลประโยชน์ต่าง ๆ ในหลักทรัพย์ให้ลูกค้า

การให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนเอกสารข้อมูลต่าง ๆ แก่ลูกค้า เพื่อใช้ในการตัดสินใจลงทุน

การให้คำแนะนำด้านกฎหมายที่จำเป็นต่อการค้าหลักทรัพย์แก่ลูกค้า
วิธีการซื้อขายหลักทรัพย์

ปัจจุบันการซื้อขายหลักทรัพย์ กระทำโดยผ่านระบบคอมพิวเตอร์ หรือ
AUTOMATED SYSTEM FOR SECURITIES EXCHANGE OF THAILAND

(ASSET) เป็นวิธีการซื้อขายที่ใช้คอมพิวเตอร์มาแทนระบบซื้อขายที่ใช้วิธีการ
เคาะบนกระดานที่ใช้ในอดีต ซึ่งจะทำให้การซื้อขายรวดเร็วยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อซื้อขายหลักทรัพย์ คือ

1. เพื่อพัฒนาระบบการซื้อขาย ให้ทันสมัยทัดเทียมกับต่างประเทศ
และเพื่อรองรับกับอัตราการขยายตัวของธุรกิจหลักทรัพย์ในประเทศที่เพิ่มขึ้นอย่าง
รวดเร็ว 2. เพื่อแก้ปัญหาการซื้อขายหลักทรัพย์ที่ประสบอยู่ในอดีต ได้แก่ การ
ทุจริต ความล่าช้า และความผิดพลาดในการซื้อขาย การนำระบบใหม่มาใช้จะทำให้
ให้การตรวจสอบและการควบคุมถูกต้อง และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. การจำกัดของพื้นที่ห้องค้า ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณหลักทรัพย์และเจ้าหน้าที่ของแต่ละบริษัทสมาชิกที่ประจำ
อยู่ในห้องค้าที่เพิ่มขึ้น การนำระบบใหม่มาใช้แทนคนทำให้ใช้พื้นที่น้อยลง

ส่วนประกอบที่สำคัญของระบบการซื้อขายหลักทรัพย์ด้วยคอมพิวเตอร์

ได้แก่

1. ระบบคอมพิวเตอร์ของบริษัทสมาชิก
2. ระบบคอมพิวเตอร์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
3. ระบบข่าวสาร (NET WORK) สำหรับเชื่อมต่อระบบคอมพิวเตอร์

ทั้งหมดเข้าด้วยกัน

การซื้อขายหลักทรัพย์จะเกี่ยวข้องกัน 3 ส่วน คือ ผู้ลงทุน บริษัทนาย
หน้า และศูนย์คอมพิวเตอร์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งจะมีขั้นตอนและ
กฎเกณฑ์ ดังนี้

1. การส่งคำสั่งซื้อและขายหลักทรัพย์ เมื่อผู้ลงทุนตัดสินใจได้ว่าจะ
ซื้อหรือขายหลักทรัพย์ ก็จะทำการติดต่อกับบริษัทนายหน้าหรือบริษัทสมาชิกซึ่งตน
เปิดบัญชีเอาไว้ให้ดำเนินการซื้อหรือขายหลักทรัพย์ในตลาดตามจำนวนที่ต้องการ
โดยระบุในใบคำสั่งซื้อ/ขายหลักทรัพย์ (ดังตัวอย่าง) และส่งให้กับเจ้าหน้าที่การ
ตลาด (Marketing) ของบริษัทสมาชิก (บริษัทนายหน้าแต่ละแห่งจะมีห้องค้า
จำลองและใช้ระบบ ON-LINE เพื่อให้ลูกค้าเห็นการเปลี่ยนแปลงของราคา
หลักทรัพย์จากศูนย์คอมพิวเตอร์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยแสดงไว้
บน Electronic Display Board ดังนั้นลูกค้าหรือผู้ลงทุนจะเห็นการขึ้นลง
ของราคาหลักทรัพย์ตลอดเวลา)

ตัวอย่างใบคำสั่งซื้อ

ชื่อ..... บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ธนสยาม จำกัด..... ชื่อ.....
 คำสั่งซื้อหลักทรัพย์เลขที่.....
 วันที่.....

ชื่อ..... ทะเบียนลูกค้าเลขที่.....

บัญชี..... เงินกู้ []..... เงินสด []

สั่งโดย..... โทริศัพท์ []..... ตนเอง []

หลักทรัพย์	จำนวน	ราคา	ผลการซื้อ

ข้าพเจ้าจะปฏิบัติตามเงื่อนไขในการซื้อขายหลักทรัพย์ตามหนังสือสัญญาแต่งตั้งตัวแทนหน้าเพื่อซื้อขายหลักทรัพย์และบัญชีตรวจสอบจ่ายเงินเพื่อซื้อขายหลักทรัพย์ ที่ข้าพเจ้าทำไว้กับบริษัทฯ ทุกประการ และผลการซื้อขายข้างต้น บริษัทฯมีสิทธิ์ที่จะเปลี่ยนแปลงแก้ไขในกรณีที่เกิดการผิดพลาดทางการตลาดฯ โดยบริษัทฯจะแจ้งให้ข้าพเจ้าทราบก่อนการซื้อขายในวันทำการถัดไป และข้าพเจ้ายินดีจะปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ลงชื่อ..... ลงชื่อ.....

เจ้าหน้าที่ผู้รับสั่ง

ลูกค้าผู้สั่งซื้อ

ลงชื่อ..... ลงชื่อ.....

เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบ

ลูกค้ารับทราบผลการซื้อ

ใบคำสั่งซื้อหรือการหลักทรัพย์จะมีรายละเอียด ดังนี้

- ชื่อลูกค้า
- หมายเลขบัญชีของลูกค้า
- วันที่สั่งซื้อหรือขายหลักทรัพย์
- ชื่อหลักทรัพย์
- จำนวนหลักทรัพย์และราคาต่อหุ้นที่จะซื้อหรือขาย
- เงื่อนไขการชำระเงิน เช่น เงินสด หรือเงินกู้
- ลายมือชื่อของผู้สั่งซื้อหรือขาย หรือลายมือชื่อเจ้าหน้าที่ผู้รับคำสั่งซื้อ

หรือคำสั่งขาย

ในกรณีที่บริษัทสมาชิกยินยอมให้ผู้ลงทุนสั่งซื้อหรือขายทางโทรศัพท์ได้นั้น ผู้ลงทุนจะต้องให้รายละเอียดของคำสั่งซื้อหรือขายแก่บริษัทสมาชิกอย่างครบถ้วนเช่นเดียวกัน

ในเรื่องของการตั้งราคาซื้อขาย ผู้ลงทุนจะต้องทราบถึงกฎเกณฑ์ที่ตลาดหลักทรัพย์กำหนดเพิ่มเติม ได้แก่

ก. การตั้งราคาซื้อหรือตั้งราคาขายหลักทรัพย์ใดนั้น ผู้ลงทุนจะต้องทราบช่วงราคา (Spread) ของหลักทรัพย์นั้น ๆ เพื่อจะตั้งราคาซื้อขายได้อย่างถูกต้อง "ช่วง (Spread)" หมายถึงชั้นอัตราขึ้นลงสำหรับราคาซื้อหรือขายหลักทรัพย์แต่ละหลักทรัพย์ โดยตลาดหลักทรัพย์จะเป็นผู้กำหนด ซึ่งในปัจจุบันตลาดหลักทรัพย์กำหนดไว้ดังนี้คือ

ราคาตลาด		ช่วง (Spread)	
น้อยกว่า	10 บาท		0.10 บาท
ตั้งแต่	10 บาท	แต่ไม่ถึง	50 บาท 0.25 บาท
ตั้งแต่	50 บาท	แต่ไม่ถึง	100 บาท 0.50 บาท
ตั้งแต่	100 บาท	แต่ไม่ถึง	200 บาท 1.00 บาท
ตั้งแต่	200 บาท	แต่ไม่ถึง	600 บาท 2.00 บาท
ตั้งแต่	600 บาท	แต่ไม่ถึง	1,000 บาท 4.00 บาท
ตั้งแต่	1,000 บาท	ขึ้นไป	6.00 บาท

ข. ตลาดหลักทรัพย์ฯ ยังตั้งกฎ "ร้อยละ 10" ขึ้นเพื่อคุ้มครองตลาด โดยกฎ "ร้อยละ 10" บังคับไม่ให้ตั้งราคาซื้อขายหลักทรัพย์สูงหรือต่ำกว่าร้อยละ 10 ของราคาซื้อขายครั้งสุดท้ายในวันทำการก่อนหน้านั้น

ค. ในกรณีที่หลักทรัพย์ใดเริ่มการซื้อขายในวันแรกนับแต่วันที่ตลาดหลักทรัพย์ประกาศ XD XR หรือ XA ราคาซื้อหรือขายของตลาดหลักทรัพย์นั้นบนกระดานหลักและกระดานเศษหุ้นต้องไม่สูงหรือต่ำกว่าร้อยละ 10 จากราคาซื้อขายครั้งสุดท้ายบนกระดานหลักของหลักทรัพย์นั้นในวันทำการก่อนหักด้วยเงินปันผล และหรือมูลค่าสิทธิในการจองซื้อหลักทรัพย์นั้นแล้วแต่กรณี

ง. ในกรณีที่หลักทรัพย์ใดเริ่มการซื้อขายในวันแรกนับแต่วันที่ตลาดหลักทรัพย์ประกาศให้มีการเปลี่ยนแปลงมูลค่าที่ตราไว้ (Par Value) ราคาซื้อหรือขายของหลักทรัพย์บนกระดานหลักและกระดานเศษหุ้น ต้องไม่สูงหรือต่ำกว่าร้อยละ 10 จากราคาซื้อขายครั้งสุดท้ายบนกระดานหลักของหลักทรัพย์นั้น ซึ่งได้เพิ่มขึ้นหรือลดลงตามสัดส่วนของการเปลี่ยนแปลงมูลค่าที่ตราไว้เดิม

2. เมื่อเจ้าหน้าที่ของบริษัทสมาชิกรับคำสั่งซื้อขายจากลูกค้า ก็จะต้องตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของคำสั่ง แล้วป้อนคำสั่งเข้าในเครื่องคอมพิวเตอร์ของบริษัท ซึ่งตำแหน่งประเภทของการซื้อขายหลักทรัพย์ได้ดังนี้

ก. กระดานหลัก (Main Board) ใช้สำหรับการซื้อขายหลักทรัพย์ที่มีจำนวนตรงตามหน่วยการซื้อขายที่ตลาดหลักทรัพย์กำหนด คือ 100 หุ้น เป็น 1 หน่วยการซื้อขาย และการเปลี่ยนแปลงราคาเสนอซื้อหรือเสนอขายจะต้องเป็นไปตามช่วงราคาที่ตลาดหลักทรัพย์กำหนด

ข. กระดานเศษหุ้น (Odd Lot) ใช้สำหรับการซื้อขายหลักทรัพย์ที่มีปริมาณน้อยกว่าหน่วยการซื้อขายเช่น 97 หุ้น, 28 หุ้น, 42 หุ้น เป็นต้น

ค. กระดานรายใหญ่ (Big Lot) เป็นการซื้อขายรายใหญ่ ที่ต้องมีมูลค่าการซื้อขายไม่ต่ำกว่า 10 ล้านบาท หรือมีมูลค่าไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10 ของทุนจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ การซื้อขายรายใหญ่นี้ บริษัทสมาชิกจะต้องขออนุญาตและตลาดหลักทรัพย์ให้ความเห็นชอบแล้วจึงจะทำการซื้อขายได้

ง. กระดานต่างประเทศ (Foreign Board) เป็นการซื้อขายหลักทรัพ์ที่ผู้ซื้อหรือผู้ขายจะต้องเป็นผู้ถือหุ้นตามทะเบียนผู้ถือหุ้น และเป็นบุคคลที่มีสัญชาติไทย จำนวนหุ้นที่ซื้อขายแต่ละครั้งต้องไม่ต่ำกว่า 1 หน่วยการซื้อขายบนกระดานหลัก

อนึ่งวิธีการซื้อขายสามารถปฏิบัติได้ 2 วิธี ดังนี้

ก. วิธี Automatic Order Matching (AOM) โดยการส่ง Order เข้าในระบบคอมพิวเตอร์ของตลาดฯ โดยตรงซึ่งระบบคอมพิวเตอร์จะทำการซื้อขายให้โดยอัตโนมัติ การซื้อขายที่สามารถปฏิบัติโดยวิธี AOM ได้ ได้แก่ การซื้อขายบนกระดานหลัก กระดานเศษหุ้น และกระดานต่างประเทศที่มีมูลค่าไม่สูงถึง 10 ล้านบาท หรือมีมูลค่าต่ำกว่าร้อยละ 10 ของมูลค่าทั้งหมดในตลาดหลักทรัพ์ฯ ตามมูลค่าที่ตราไว้

สำหรับรายละเอียดการซื้อขายโดยวิธี Automatic Order Matching จะกล่าวถึงในลำดับต่อไป

ข. วิธี Negotiate and Put Through หรือวิธีการซื้อขายโดยตรง จะมีการตกลงซื้อขายกันระหว่างสมาชิกผู้ซื้อและสมาชิกผู้ขายก่อน จากนั้นต้องขออนุญาตและต้องได้รับความเห็นชอบจากตลาดหลักทรัพ์ฯ จึงจะทำการซื้อขายได้ ซึ่งในการขออนุญาต สมาชิกต้องแจ้งให้ตลาดหลักทรัพ์ฯทราบถึงรายละเอียดดังต่อไปนี้

- ชื่อผู้ซื้อหรือผู้ขายที่แท้จริง
- หมายเลขหลักทรัพ์ และหมายเลขตราสาร
- ชื่อผู้ถือหุ้นในการซื้อขายตามทะเบียนผู้ถือหุ้น

การซื้อขายที่ต้องปฏิบัติโดยวิธี Put Through นี้ ได้แก่ การซื้อขายบนกระดานรายใหญ่ และกระดานต่างประเทศที่มีรายการซึ่งมีมูลค่าตั้งแต่ 10 ล้านบาทขึ้นไป หรือมีมูลค่าไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10 ของมูลค่าหลักทรัพ์ทั้งหมดในตลาดหลักทรัพ์ฯตามมูลค่าที่ตราไว้

ส่วนการซื้อขายบนกระดานเศษหุ้น สามารถทำได้ทั้งวิธี Automatic Order Matching และวิธี Put Through

3. ในการซื้อขายโดยมีวิธี Automatic Order Matching เมื่อเจ้าหน้าที่ป้อนคำสั่งเข้าในเครื่องคอมพิวเตอร์ของบริษัท คำสั่งจะถูกส่งเข้าไปในระบบคอมพิวเตอร์ของตลาดโดยผ่านระบบ ON-LINE เครื่องคอมพิวเตอร์ของตลาดจะทำหน้าที่รวบรวมคำสั่งจากบริษัทสมาชิก เพื่อทำการ Match คำสั่งซื้อขาย กล่าวคือ ในช่วงเวลาก่อนเปิดตลาด (Pre-Opening) คำสั่งมาจากบริษัทสมาชิกจะถูกส่งเข้ามาเก็บในเครื่อง (Order Book) รายการที่เก็บนี้จะไม่มีการซื้อขายจนกว่าตลาดจะเปิด คอมพิวเตอร์จะจัดลำดับรายการซื้อขายจากปริมาณ ราคาและเวลาที่ดีกว่า

เมื่อตลาดเปิด คอมพิวเตอร์จะนำรายการในช่วงก่อนเปิดตลาดมาคำนวณราคาเปิด (Opening Price) หรือราคาซื้อขายครั้งแรกของหลักทรัพย์แต่ละตัว ซึ่งถูกกำหนดขึ้นด้วยกฎเกณฑ์ของตลาดดังนี้คือ

ก. เลือกราคาจากรายการ ที่มีปริมาณซื้อขายมากที่สุดตามราคาและเวลาที่ดีกว่า

ข. ถ้ามีราคาหลายราคาที่มีปริมาณซื้อขายเท่ากัน ให้เหลือราคาที่ใกล้กับราคาปิดครั้งก่อนมากที่สุด

ค. ถ้ามีราคาหลายราคาที่อยู่ห่างจากราคาปิดเท่ากัน ให้เลือกราคาที่สูงกว่าเป็นราคาซื้อขายครั้งแรก

สำหรับการซื้อหรือขายในระบบคอมพิวเตอร์นั้น มีหลักในการตกลงซื้อขาย (Execute) ดังนี้

ก. ผู้ที่เสนอราคาซื้อสูงกว่าก็จะซื้อหลักทรัพย์ได้ก่อน และผู้ที่เสนอขายราคาต่ำกว่าก็จะเป็นผู้ขายหลักทรัพย์ได้ก่อน

ข. ถ้ามีการเสนอราคาซื้อหรือราคาขายราคาเดียวกันหลายรายผู้ที่เสนอซื้อหรือเสนอขายก่อนจะเป็นผู้ซื้อหรือขายได้ก่อน

เมื่อราคาซื้อและราคาขายเป็นราคาเดียวกัน ระบบคอมพิวเตอร์ก็จะทำการจับคู่ (Matching)

คำสั่งที่มาจากบริษัทสมาชิกอาจจะไม่มีการตกลงซื้อขาย (Execute) ก็ได้ถ้า คำสั่งซื้อ (Bid Price) ในราคาที่ต่ำกว่าราคา Best Ask (ราคาต่ำ

ที่สุดที่ผู้ขายยื่นดีจะขายหลักทรัพย์นั้น ๆ) คำสั่งนั้นจะไม่มีการ Execute แต่จะถูกเก็บเอาไว้ใน Order Book แต่ถ้าคำสั่งซื้อเข้ามาในราคาที่สูงกว่าราคา Best Ask ก็จะได้รับบริการ Execute ตามราคาเสนอขาย หรือถ้าราคาเสนอซื้อและเสนอขายไม่สามารถตกลงกันได้ เครื่องคอมพิวเตอร์ก็จะจัดคำสั่งนั้น ๆ ในแถวรอเพื่อการซื้อขายต่อไป แต่ถ้าสามารถตกลงซื้อขายได้เรียบร้อย คอมพิวเตอร์ก็จะส่งผลยืนยันการซื้อขายกลับมายังบริษัทสมาชิก เพื่อส่งให้กับลูกค้าหรือผู้ลงทุนต่อไป ขั้นตอนทั้งหมด ถ้าการซื้อขายตกลงกันได้จะใช้เวลาดังกล่าว 3 วินาทีเท่านั้น และเมื่อตลาดปิดจะไม่มีบริการรับคำสั่งอีก นอกจากรายการแก้ไขคำสั่งที่ได้รับการตกลงซื้อขายแล้วเท่านั้น

เมื่อมีการตกลงซื้อขายกัน บริษัทนายหน้าทั้งสองฝ่ายจะต้องชำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์กันให้แล้วเสร็จ ณ ตลาดหลักทรัพย์ตั้งแต่เวลา 14.00 น. ของวันทำการที่ 3 นับจากวันที่มีการตกลงซื้อขาย

ในด้านผู้ซื้อ เมื่อได้รับหลักทรัพย์แล้ว หากประสงค์จะให้มีส่วนในทะเบียนผู้ถือหุ้นเพื่อสิทธิต่าง ๆ ที่ผู้ถือหุ้นจะพึงได้ก็จะต้องนำหลักทรัพย์พร้อมตราสารการโอนหลักทรัพย์ไปขอจดทะเบียนโอนหลักทรัพย์กับนายทะเบียน ของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์หรือกับตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งได้รับมอบหมายให้เป็นนายทะเบียนจากบริษัทที่ออกหลักทรัพย์นั้น และนายทะเบียนก็จะดำเนินการบันทึกทะเบียนให้ เป็นชื่อของผู้ซื้อรายนั้นต่อไป

หลังจากที่การซื้อขายหลักทรัพย์ประจำวันสิ้นสุดลงแล้ว เจ้าหน้าที่ของตลาดหลักทรัพย์ก็จะรวบรวมข้อมูล และจัดทำรายงานการซื้อขายหลักทรัพย์ประจำวัน ซึ่งจะมีรายละเอียดเกี่ยวกับราคาเปิด ราคาสูงสุด ราคาต่ำสุด และราคาปิด การเปลี่ยนแปลงของราคาของแต่ละหุ้น จำนวนหุ้นและมูลค่าทั้งหมดที่ทำการซื้อขายแต่ละวัน เพื่อเผยแพร่แก่ประชาชนและผู้ลงทุนที่สนใจทั่วไป

โดยประชาชนและผู้สนใจสามารถบอกรับเป็นสมาชิก "รายงานการซื้อขายหลักทรัพย์ประจำวัน" นี้ได้ที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งนอกจากรายงานการซื้อขายแล้วยังมีข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของบริษัท

จดทะเบียน และบริษัทรับอนุญาต รวมทั้งข้อมูลข่าวสารอื่น ๆ ซึ่งผู้ที่สนใจจะลงทุน
ในหลักทรัพย์ สามารถใช้ประกอบการพิจารณา ก่อนตัดสินใจซื้อหรือขายหลักทรัพย์
ได้ด้วย

4. การยืนยันผลการซื้อขาย เมื่อบริษัทสมาชิกสามารถดำเนินการซื้อ
ขายหลักทรัพย์ตามคำสั่งซื้อขายได้แล้ว ก็จะทำการยืนยันการซื้อขายให้ลูกค้าทราบ
โดยจะส่ง "ใบยืนยันการซื้อขาย" ให้ผู้ลงทุนได้ทราบและตรวจสอบ ซึ่งถ้าหากถูก
ต้องครบถ้วนตามคำสั่งแล้ว ผู้ลงทุนจะต้องลงลายมือชื่อยอมรับผลการซื้อขาย
หลักทรัพย์ดังกล่าว และผูกพันที่จะต้องชำระเงินค่าซื้อหลักทรัพย์แก่บริษัทสมาชิก
และรับเงินค่าขายหลักทรัพย์จากบริษัทสมาชิก ซึ่งโดยทั่วไปบริษัทสมาชิกจะให้
เครดิตในการซื้อขายหลักทรัพย์ 3 วัน เช่น ซื้อวันที่ 1 พฤษภาคม จ่ายเงินวันที่
4 พฤษภาคม ขณะเดียวกันถ้าขายวันที่ 1 พฤษภาคม จะได้รับเงินในวันที่ 4
พฤษภาคม เป็นต้น

ในกรณีที่มีการซื้อและขายหลักทรัพย์เดียวกันภายในวันเดียวกัน บริษัท
สมาชิกจะต้องรอให้เช็คที่จ่ายเพื่อชำระค่าซื้อหลักทรัพย์เรียกชำระได้เสียก่อน จึง
จะจ่ายเงินค่าขายหลักทรัพย์สำหรับการซื้อขายเงินสดให้กับลูกค้า ทั้งนี้เป็นกฎของ
ตลาดหลักทรัพย์ฯ และธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ห้ามนำยอดสุทธิมาชำระราคา
ค่าซื้อและค่าขายรวมกัน โดยจะต้องแยกชำระราคา และบังคับให้รับชำระค่าซื้อ
ได้สมบูรณ์ก่อน จึงจะชำระค่าขายได้

5. การชำระเงินและรับหลักทรัพย์

การซื้อด้วยเงินสด ผู้ลงทุนจะต้องชำระเงินค่าซื้อหลักทรัพย์ภายใน 4
วันทำการ นับจากวันที่ได้ซื้อหลักทรัพย์นั้น และบริษัทสมาชิกจะส่งมอบหลักทรัพย์
พร้อมใบสำคัญการโอนหลักทรัพย์ให้แก่ผู้ลงทุนภายในวันที่ 5 นับจากวันที่ได้ซื้อ
หลักทรัพย์นั้นเช่นกัน

ส่วนการซื้อด้วยเงินกู้ หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า มาร์จิ้น (MARGIN)
หมายถึง การซื้อหลักทรัพย์โดยการกู้เงินบางส่วนจากบริษัทสมาชิกตามอัตราที่
ตลาดหลักทรัพย์กำหนด และส่วนที่เหลือผู้ลงทุนจะต้องชำระเป็นเงินสด หรือนำตัว

สัญญาใช้เงินของบริษัทสมาชิกมาค้ำประกันแทนการชำระเป็นเงินสดก็ได้ สำหรับ
 หลักทรัพย์ที่ซื้อด้วยเงินกู้ จะเก็บรักษาไว้ที่บริษัทสมาชิกเพื่อเป็นประกันการให้กู้
 ยืมเงิน

ในกรณีที่เมื่อผู้ลงทุนได้ชำระหนี้เงินกู้ครบถ้วนแล้ว บริษัทสมาชิกจึงส่ง
 มอบหลักทรัพย์ให้แก่ผู้ลงทุนต่อไป

6. คำนายหน้า ในการซื้อและขายหลักทรัพย์แต่ละครั้ง บริษัทสมาชิก
 จะเรียกเก็บเงินค่านายหน้าจากผู้ลงทุนในอัตราที่ตลาดหลักทรัพย์กำหนดดังนี้

ก. อัตราร้อยละ 0.5 ของมูลค่าที่ซื้อหรือขาย หุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ
 หน่วยลงทุนและใบสำคัญแสดงสิทธิในการจองซื้อหุ้นสามัญ

ข. อัตราร้อยละ 0.1 ของมูลค่าที่ซื้อหรือขาย หุ้นกู้และพันธบัตร
 ทั้งนี้การคิดค่านายหน้าดังกล่าวไม่ว่าเป็นการซื้อหรือการขายจะต้องไม่
 ต่ำกว่าครึ่งละ 50 บาท

ภาคผนวก จ

ประโยชน์จากการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์

ประโยชน์ต่อผู้ลงทุน

1. เป็นช่องทางการลงทุนที่ดีที่สุดสำหรับผู้ลงทุนในการป้องกันค่าเงินออมของตนจากความเสียหายอันเนื่องมาจากภาวะเงินเฟ้อ ซึ่งจะทำให้เงินออมของผู้ลงทุนมีค่าที่แท้จริงในการจับจ่ายใช้สอยลดลง เพราะดอกเบี้ยที่ได้รับตอบแทนมาไม่คุ้มกับค่าของเงินที่ลดต่ำลงไปจากภาวะเงินเฟ้อ แต่การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ผู้ลงทุนมีโอกาสดูรับทั้งเงินปันผล กำไรส่วนทุน และสิทธิการจองหุ้นใหม่ ซึ่งจะเคลื่อนไหวตามภาวะการเปลี่ยนแปลงของราคาและภาวะเศรษฐกิจ

2. ทำให้เกิดการกระจายการลงทุนเพื่อบริหารการเงินและสินทรัพย์ การลงทุนของตนให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพ นอกเหนือจากการนำเงินสภาพคล่องส่วนเกินไปฝากกับสถาบันการเงินหรือลงทุนในหลักทรัพย์ระยะสั้น เช่น ตั๋วเงิน หรือตั๋วเงินคลัง ฯลฯ

3. หลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์มีสภาพคล่อง ทำให้ผู้ลงทุนสามารถซื้อขายเปลี่ยนมือได้โดยสะดวก หรือสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ในเวลาที่ต้องการ

4. ทำให้ผู้ลงทุนมีโอกาสร่วมเป็นเจ้าของกิจการในบริษัทต่าง ๆ ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์โดยการซื้อหุ้นของบริษัทนั้น ๆ

5. เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายที่จะพัฒนาตลาดทุน จึงให้การสนับสนุนโดยให้ผู้ลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีที่ดีกว่าการลงทุนโดยทั่วไป

ประโยชน์ต่อธุรกิจอุตสาหกรรมต่าง ๆ

1. การนำหลักทรัพย์เข้าจดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์ ทำให้ผู้ประกอบการสามารถระดมทุนระยะยาวเพื่อใช้ในการขยายกิจการได้โดยง่าย โดยอาจกระทำการชักชวนให้ประชาชนเข้าซื้อหุ้นของบริษัท (Public Offering) เช่นเดียวกับบริษัทมหาชน ตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน แทนที่จะต้องอาศัยทุนจากผู้ถือหุ้นเดิมซึ่งมีค่อนข้างจำกัด นอกจากนี้การระดมทุนดังกล่าวยังสามารถดำเนินการได้โดยสะดวก เนื่องจากหลักทรัพย์ของบริษัทมีราคาตลาดปรากฏอยู่แล้ว ทำให้สามารถกำหนดราคาขายได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งยังมีตลาดรองคอยรองรับให้หุ้นมีสภาพคล่องในระยะต่อไปด้วย

2. การใช้เงินทุนระยะยาวจากผู้ถือหุ้น ทำให้กิจการมีต้นทุนการประกอบการที่ต่ำลงเนื่องจากไม่มีภาระค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย นอกจากนี้ยังปราศจากภาระผูกพันในเงื่อนไขการกู้ยืมทั้งด้านดอกเบี้ยและการดำเนินงานอื่น ทำให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงาน

3. การที่บริษัทสามารถเพิ่มทุนได้เป็นระยะ ๆ ตามการขยายตัวของธุรกิจจะมีผลให้สัดส่วนหนี้สินต่อส่วนทุน (Debt to Equity Ratio) ของบริษัทอยู่ในระดับที่เหมาะสม การดำเนินงานมีเสถียรภาพลดความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราดอกเบี้ยในตลาดเงินและยังทำให้มีความคล่องตัวในการบริหารด้านการเงินด้วย

4. กิจการที่จดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์ สามารถออกหุ้นกู้ขายแก่ประชาชน เพื่อระดมทุนระยะยาวได้และสะดวก ในขณะที่บริษัทจำกัดทั่วไปไม่สามารถดำเนินการได้

5. ธุรกิจอุตสาหกรรมต่าง ๆ สามารถระดมทุนระยะยาวจำนวนมากไปใช้ขยายกิจการให้มีขนาดใหญ่ ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ก่อให้เกิด Economy of Scale ประสิทธิภาพการผลิตจะสูงขึ้น ต้นทุนการผลิตสินค้าต่อหน่วยจะลดลง คุณภาพสินค้าสูงขึ้นสามารถผลิตได้จำนวนมากเพียงพอที่จะสนองความต้องการภายในประเทศหรือส่งไปขายต่างประเทศ สำหรับการประกอบธุรกิจแบบครบวงจรตั้งที่เป็นมาในอดีตยากที่จะบรรลุถึงระดับนี้ได้

6. การมีตลาดหลักทรัพย์หรือ รับช่วยให้ธุรกิจอุตสาหกรรมต่าง ๆ สามารถระดมทุนด้วยการกระจายหุ้นแก่พนักงานและการที่พนักงานมีส่วนร่วมทุนในบริษัทจะทำให้พนักงานมีขวัญและกำลังใจในการทำงานมากขึ้น ประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัทจะสูงขึ้น

7. ธุรกิจอุตสาหกรรมที่เป็นบริษัทจดทะเบียนได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจากรัฐบาล โดยเงินได้จากการประกอบการและเงินปันผลที่ได้รับจากการลงทุนถือหุ้นในกิจการอื่นจะมีภาระภาษีต่ำกว่าบริษัทที่ไม่ได้เป็นบริษัทจดทะเบียน

8. บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ได้ผ่านการคัดเลือกตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้แล้ว จึงมีภาพพจน์เป็นที่รู้จักและยอมรับในวงการค้าธุรกิจและประชาชนทั่วไป เป็นประโยชน์แก่ธุรกิจในเชิงประชาสัมพันธ์อย่างมาก

ประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศ

1. ตลาดหลักทรัพย์ช่วยสนับสนุนการออมเงินระยะยาว และการระดมเงินออมระยะยาวมาลงทุนในอุตสาหกรรมต่าง ๆ ทั้งที่เป็นธุรกิจใหม่และธุรกิจที่จะขยายตัว
2. ตลาดหลักทรัพย์เป็นกลไกที่สำคัญที่ช่วยในการจัดสรรเงินออมระยะยาวแก่อุตสาหกรรมต่าง ๆ ในประเทศให้เกิดประสิทธิภาพ กลไกราคาในตลาดหลักทรัพย์จะมีบทบาทสำคัญในการจัดสรรเงินออมนี้คือ กิจกรรมที่มีศักยภาพในการเติบโตหรือมีแนวโน้มดี ราคาหุ้นก็จะมีระดับสูงขึ้นเพราะมีผู้ต้องการซื้อมาก เมื่อทำการออกหุ้นใหม่เพื่อขยายกิจการก็จะประสบความสำเร็จในการระดมทุน เนื่องจากราคาหุ้นในตลาดมีระดับที่ทำให้มีผู้ต้องการร่วมลงทุนมาก ส่วนกิจการที่มีการดำเนินงานไม่ดีหรือมีแนวโน้มต่อไปไม่ได้ราคาหุ้นของกิจการนั้นจะมีแนวโน้มลดต่ำลง หากกิจการดังกล่าวออกหุ้นใหม่เพื่อขยายกิจการก็ยากจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย เพราะราคาหุ้นในตลาดมีแนวโน้มไม่ดี ไม่มีคนต้องการเข้าร่วมลงทุนด้วย
3. การระดมทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์ไปขยายกิจการ ทำให้มีการจ้างงานเพิ่มขึ้นผลผลิตในระบบเศรษฐกิจสูงขึ้น และเกิดการใช้ทรัพยากรในการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพอันเนื่องมาจากมี Economy of Scale
4. ตลาดหลักทรัพย์มีบทบาทในการช่วยลดภาระหนี้ต่างประเทศ โดยจะเป็นแหล่งรองรับการปรับโครงสร้างทางการเงินของรัฐวิสาหกิจด้วยการขายหุ้นของรัฐบาลเป็นช่องทางลงทุนที่จะให้เงินทุนจากต่างประเทศไหลเข้ามาในรูป Equity แทนที่จะเข้ามาในรูปเงินกู้
5. ตลาดหลักทรัพย์เป็นสถาบันที่ช่วยให้เกิดการกระจายสิทธิความเป็นเจ้าของ (หุ้น) ในธุรกิจอุตสาหกรรมต่าง ๆ แก่ประชาชนทั่วไป นับเป็นการสนับสนุนต่อการกระจายรายได้ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักประการหนึ่งของรัฐบาล
6. บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จะมีระบบบัญชีที่ดี การแสดงรายงานทางการเงินถูกต้อง และมีมาตรฐานทำให้รัฐสามารถจัดเก็บภาษีได้อย่างครบถ้วน

ประวัติผู้เขียน

นางสาวสุปราณี เชื้อนเพชร เกิดเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2510 ที่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต ในปีการศึกษา 2532 จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร คณะมนุษยศาสตร์และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ.2534 คณะนิเทศศาสตร์ สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน